

STRUČNÝ OBSAH BIBLE

STVOŘENÍ SVĚTA A ČLOVĚKA, PÁD DO HŘÍCHU (Gn 1,1-3,24)

Až jednou (třeba za několik tisíc let) bude někdo zkoumat, co jsme napsali, nebude mu k pochopení stačit, aby si to pouze přečetl. Aby pochopil, co jsme chtěli vyjádřit, musí znát naši dobu, naše vědomosti, naše myšlení, náš způsob vyjadřování. Podobně je tomu s pochopením obsahu Bible, a zvláště jejich prvních kapitol.

My dnes máme *technické myšlení*: Chceme všechno až do podrobností popsat přesně a detailně. V dobách, kdy vznikaly první knihy Bible, měli lidé ovšem zcela jiné myšlení. Měli *myšlení obrazné*: Snažili se velké pravdy vyjádřit nějakým příběhem.

Cílem textů o stvoření světa a člověka tedy není podat přesný historický popis či reportáž o stvoření a pádu. Nejde o podrobnosti, ale o podstatu. Jak svět a člověk vznikl, to ať nám řekne nezaujatá věda. Jádro biblického poselství nám ale říká, že ať už svět a člověk vznikl jakkoliv, nebylo to dílo slepé náhody, ale stojí za tím Bůh.

Význam textu:

- Je jeden Bůh, který stojí za celým stvořením.
- 6 dní, v nichž vznikl svět = 6 etap.
- Bůh stvořil člověka z lásky jako korunu tvorstva.
- Vše, co Bůh stvořil, je dobré.
- Ráj spočíval v tom, že první lidé žili v dokonalém přátelství s Bohem. Byli dokonale šťastní, neschopní trpět a neschopní zemřít.
- Bůh je vystavil zkoušce. Oni zklamali. Největším proviněním byla jejich pýcha: Chtěli být jako Bůh.
- Bůh jejich pýchu potrestal: Ztratili Boží přátelství, stali se slabými - nakloněnými ke zlu. Do světa vstoupil hřích, bolest a smrt.
- Bůh nezanevřel na lidi úplně, ale slíbil jim Vykupitele.

JAK VLASTNĚ VZNIKL ČLOVĚK?

Stará otázka: Z opičáka nebo bez opičáka? **Písmo svaté nás učí, že Bůh stvořil člověka z prachu země.** Jako 6 dní stvoření světa rovná se vlastně 6 etap, podobně tomu může být i se stvořením člověka. Pravdou je, že Bůh mohl prvního člověka stvořit v jednom okamžiku přímo – co do těla i duše. Ale stejně tak mohl použít i vývoj: Živočišné tělo mohlo vývojem dospět až do takového stadia, že bylo schopno přijmout duši. Teprve ve chvíli, kdy Bůh stvoří duši a spojí ji s tělem, může být řeč o stvoření člověka. Přesný historický

popis stvoření nemáme. Možné je obojí. Člověk se stává člověkem tehdy, kdy se jedná o jednotu duše a těla.

PRVOTNÍ HŘÍCH

V čem vlastně spočíval hřích prvních lidí? Bylo to opravdu jablíčko? A hlavně: Za jedno jablíčko takový trest? Vyhnání z ráje?!

I zde platí, že tu nejde o historickou reportáž, která by chtěla zachytit přesné detaily. Nejde o to, CO první lidé udělali, ale jde o to PROČ. Jde o motiv! A **motivem byla pýcha** – nechtěli Bohu sloužit, chtěli být jako Bůh. A důsledek? Ztratili přátelství s Bohem, stali se lidmi nakloněnými ke zlu, lidmi schopnými trpět a zemřít. A nejen oni, ale i jejich potomstvo až dodnes.

Jak k tomu ale přijdeme, že první lidé zhřešili a také my za to neseme důsledky? Možno použít toto přirovnání: Když otec rodiny začne pít a propije majetek, budou mít děti dědictví? Nebudou! A nemůže za to Bůh, ale ten táta, který zneužil Bohem darovanou svobodnou vůli. Adam a Eva byli hlavou lidstva. Byly jim svěřeny veliké dary. A oni o ně přišli. Svojí vinou – ne jako soukromníci, ale jako hlavy lidské rodiny. Proto se jich nedostává ani nám. Nemůže za to Bůh, ale oni, kteří zneužili svou svobodu.

Bůh se naopak nad námi smilovává: Člověk sice přichází na svět ve stavu dědičného hříchu, tedy ve stavu nevědomého odklonu od Boha, bez spojení s Bohem. Svatý křest ale tento dluh maže a člověka s Bohem spojuje a otevírá mu cestu k Bohu. Schopnost utrpení, bolest a náklonnost ke zlému nám sice zůstávají, ale Bůh nám dává pomoc k jejich zvládnutí, zvláště skrze svátosti.

NÁSLEDKY PRVNÍHO PÁDU Gn 4,1-11,9

První hřích spustil lavinu dalších pádů. Autor 1. knihy Mojžíšovy na několika příkladech z dějin lidstva ukazuje, jak se zlo šíří:

1. Kain a Ábel - svatopisec ukazuje, jak vypadá život bez Boha: Člověk se nezastaví ani před vraždou bratra.

2. Potopa - Gn 6,5 : *Na zemi se rozmnožila zlovůle člověka*
- Gn 6,11 : *Země byla zkažená a plná násilí...*

Proto přichází trest. Noe je zachráněn pro svou spravedlnost.

3. Babylonská věž - je zde vidět lidská pýcha - snaha člověka dokázat si svou nezávislost na Bohu. Boží trest: rozptýlení lidstva. Příčinou nejednoty je odpad od Boha.

ABRAHÁM A JEHO POTOMSTVO

Důsledkem hříchů lidstva bylo i zatemnění víry v jednoho Boha. Lidé si vymýšleli další "bohy" a "bohyně". Stavěli si jejich sochy a uctívali je jako opravdové Bohy. To byla modloslužba.

Pastýř Abrahám si uchoval čistou víru. Bůh jeho víru zkoušel:

- Měl odejít do cizí země - šel.
- Jako bezdětný stařec měl uvěřit, že bude mít potomstvo - uvěřil a měl.
- Svého jediného syna Izáka měl přinést Bohu jako oběť - byl k tomu ochotný, ale Bůh oběti zabránil. Byla to jen zkouška ochoty dát Bohu všechno.

Abrahám ve zkoušce obstál. Odměna - jeho potomstvo bude veliké a narodí se z něj Vykupitel.

Abrahám měl syna Izáka, Izák Ezaua a Jákoba, Jákob Josefa a jeho bratry. Bratři ze zloby prodali Josefa do Egypta za otroka. Tam se velmi rozmnožil a stal se z něj veliký národ zvaný Izrael.

MOJŽÍŠ

Egyptský král (faraón) Izraelity krutě utlačoval. Bůh zasáhl: Vyvolil Mojžíše, aby Izraelity vyvedl z Egypta. Mojžíš měl nejprve strach, ale Bůh jej ujistil, že bude s ním. Mojžíš tedy vyjednával s faraónem, ale neúspěšně. Bůh faraóna potrestal 10 egyptskými ranami (kobyly sežraly úrodu, apod.). Faraón pak lid propustil, ale vzápětí jej pronásledoval. Mojžíš s Boží pomocí převedl lid přes Rudé moře suchou nohou, zatímco faraónovo vojsko v tomto moři zahynulo.

Pozn.: *V textu se hovoří o tom, že **Bůh zatvrdil faraónovo srdce** a faraón pak Izraelity pronásledoval. Je možné, že Bůh, který je tak dobrý, zatvrdí něčí srdce?*

Bůh každému člověku dává spoustu milostí, pomoci, aby žil správně a dosáhl spásy. Když ale člověk Boží milosti stále odmítá, Bůh se mu nebude vnucovat donekonečna. Prostě jednou mu už další milosti nenabídne a ponechá člověka, aby poznal, jak veliká nula je bez Boha. V tom spočívá "zatvrzení srdce".

DALŠÍ OSUDY VYVOLENÉHO NÁRODA

Po vysvobození z Egypta Izraelité putují po poušti. Přicházejí k hoře Sinaj a tam dostávají **Desatero Božích přikázání**.

Bůh zde uzavřel s lidem smlouvu: Když budou věrně plnit jeho přikázání, on je věrně povede.

Po 40 letech života na Sinajské stepi přichází vyvolený národ pod vedením Mojžíšova nástupce Jozua do zaslíbené země **Kenaán**. To bylo asi r. 1200 před Kristem.

Kolem r. 1025 př. Kr. vzniká v Izraeli **KRÁLOVSTVÍ**. Králové **Saul, David a Šalomoun** byli pouze Božími služebníky, zatímco králové v okolních zemích byli uctíváni jako bohové. Asi r. 933 př. Kr. se království rozpadá na 2 části: **severní** (Izrael) a **jižní** (Judska říše).

Dějiny vyvoleného národa jsou dějinami pádů a povstání. Hříchy lidu Bůh trestá, ale zároveň mu pomáhá. (Trestem za hříchy bylo např. babylonské zajetí r. 587 před Kristem.)

PROROCI VE STARÉM ZÁKONĚ

Bůh občas posílal svému lidu proroky. Jejich posláním nebylo jenom ohlašovat, co se stane v budoucnu, ale především:

- upevňovat lid ve víře a v dobrém životě,
- varovat jej před hříchem,
- v dobách zkoušek a trestů povzbuzovat jeho naději, že Bůh se opět smiluje a pomůže.

ROZLIŠUJEME:

- **velké proroky:** Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, Daniel
- **malé proroky:** ostatních 12 - např. Ozeáš, Micheáš, Malachiáš.....

Prorok musel být odvážným mužem, který hlásal Boží slovo za všech okolností. Často se musel postavit i proti mocným tohoto světa. Někdy jej to stálo i život.

NAROZENÍ A SKRYTÝ ŽIVOT PÁNA JEŽÍŠE

Boží příslib Vykupitele se na přelomu letopočtu začíná naplňovat. Lidé sami nebyli schopni napravit zlo, které způsobili. A tak nám Bůh dal to nejcennější - svého Syna.

Kdo je kdo:
Ježíšův Otec : Bůh
Ježíšova Matka : Panna Maria
Ježíšův pěstoun : sv. Josef

Sv. Josef byl *pěstoun* Pána Ježíše, *ale před úřady* byl veden jako jeho *otec*, proto se i s tímto označením můžeme v Bibli setkat.

Nejdůležitější události:

- Archanděl Gabriel zvěstuje Panně Marii, že se má stát matkou Božího Syna. Maria souhlasí.
- Po 9 měsících se Ježíš narodí v Betlémě.
- Útěk před Herodem do Egypta.
- Následuje 30 let obyčejného života v Nazaretě, kdy Ježíš od období dospívání pracuje vlastníma rukama jako tesař.

VEŘEJNÁ ČINNOST JEŽÍŠE KRISTA

Asi ve svých 30 letech se Ježíš začíná projevovat nejen jako člověk, ale i jako Bůh. **Na počátku veřejné činnosti přijímá Janův křest v řece Jordánu** a tam poprvé Bůh Otec o něm přede všemi prohlásí, že je jeho milovaným Synem.

Pozn. Význam Janova křtu: Nejednalo se ještě o svátost křtu. (Tu ustanovil až později Pán Ježíš.) Za Janem Křtitelem k řece Jordánu chodili různí hříšníci, vyznávali své hříchy a dávali najevo, že se chtějí obrátit. Voda, kterou Jan na ně lil, byla pouze symbolem očištění.

Ježíš vzal dobrovolně na sebe hříchy celého světa (za ně přišel zemřít na kříži), a proto ukázal, že se solidarizuje s ostatními lidmi a postavil se do jedné řady s hříšníky, aby přijal Janův křest pokání.

Během tříleté veřejné činnosti Ježíš učí o Bohu a o životě s Bohem. Aby potvrdil, že je skutečně Božím Synem, koná zázraky, uzdravuje, křísí mrtvé.

Vyvolení apoštolů - ze svých učedníků, tzn. z lidí, kteří mu uvěřili, vyvolil si Ježíš 12 nejbližších spolupracovníků - apoštolů, kteří měli být pokračovateli v jeho díle. Prvním z nich ustanovil apoštola Petra.

Ježíš si vyvolil obyčejné, slabé lidi, aby i skrze jejich chyby bylo vidět, že církev nestojí lidech, ale že ji vede Bůh.

JEŽÍŠOVO UTRPENÍ A OSLAVENÍ

Předáci židovského národa (farizeové a saduceové) Ježíše nepřijali. Představovali si totiž Vykupitele jako toho, kdo je vysvobodí z područí Římanů, kteří tehdy okupovali židovský národ. Nepřijetí se projevovalo pomluvami, zesměšňováním, léčkami a hlavně **ukřižováním**.

Velikonoční události:

- Poslední večeře, kdy Pán Ježíš ustanovil Nejsvětější svátost oltární a svátost kněžství (na Zelený čtvrtek).
- Modlitba v Getsemanské zahradě.
- Jidášova zrada a Ježíšovo zatčení.
- Soud a Petrovo zapření.
- Křížová cesta.
- Ukřižování (na Velký pátek).
- Uložení Ježíšova těla do hrobu.
- ***Vzkříšení*** (v neděli časně ráno).

Pak se Ježíš zjevoval svým učedníkům.

Po 40 dnech vstoupil do nebe, po dalších 10 dnech seslal Ducha svatého na apoštoly.

ŽIVOT PRVNÍCH KŘESŤANŮ

O počátcích života církve nám svědčí **Skutky apoštolů** /Sk/. Jejich autorem je evangelista sv. Lukáš.

Po seslání Ducha svatého šli apoštolově odvážně hlásat Krista. I přes kruté pronásledování se církev velmi rychle šířila.

Nejdůležitější zprávy ze Skutků apoštolů:

- Mezi křesťany vládla láska a jednota.
- I samotní apoštolově pro hlásání víry trpěli.
- Prvním křesťanským mučedníkem se stal jáhen Štěpán.
- Pronásledovatel církve Šavel se u města Damašku obrací a stává se z něj jeden z nejhorlivějších apoštolů - Pavel.

APOŠTOLSKÉ LISTY

Jedná se o dopisy, které psali apoštolové církevním obcím, které založili, anebo svým žákům.

Nový zákon obsahuje tyto listy:

- 13 listů sv. Pavla	3 listy sv. Jana	
- list Židům	list Jakubův	<u>Celkem:</u> 21 listů
- 2 listy sv. Petra	list Judův	

Z těchto listů i my můžeme čerpat cenné životní zkušenosti.

KNIHA ZJEVENÍ SVATÉHO APOŠTOLA JANA

Je to jediná prorocká kniha Nového Zákona. Sv. Jan v prorockých obrazech mluví o osudech církve v budoucnosti.

Hlavním poselstvím je toto:

Satan bude různými formami pronásledovat církev, ale bude poražen. Církev zvítězí. Nevěrní lidé budou potrestáni a věrní odměněni. Zvláštní slávy a štěstí se dostane mučedníkům, kteří pro Krista obětovali svůj život.

ZÁVĚREM

Řím 15,4: Všechno, co je tam (v Písmu svatém) napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám Písmo dává, čerpali naději.